

Maturitní okruhy ze základů společenských věd 2025/2026

1. Vznik a význam filosofie^{MH}

- místo filosofie v životě člověka a v lidské společnosti
- základní filosofické otázky
- filosofické problémy jiných věd

2. Dějiny filosofie^{MH}

- hlavní postavy starověké, středověké, novověké filosofie
- vývoj filosofických otázek
- evropská a mimoevropská filosofie

3. Etika^{MH}

- vývoj etiky od starověku do novověku
- svědomí, společenský tlak, morální imperativ, morální emancipace jedince
- etické otázky v různých oblastech života člověka a společnosti

4. Základní náboženské pojmy^{MH}

- náboženství jako společenský a psychologický jev
- posvátno, jeho projevy, zacházení s ním
- metafyzika, morálka, mystika
- náboženský obřad, jeho prvky, jeho smysl

5. Světová náboženství^{MH}

- základní rysy křesťanství, buddhismu, islámu, judaismu, hinduismu a případně dalších náboženských systémů, jejich stručné srovnání

6. Náboženství v životě člověka^{MH}

- náboženské prvky ve všedním životě
- náboženské naplnění věřícího a bezvěrce, kryptonáboženství a pseudonáboženství

7. Evropská křesťanská kultura^{MH}

- přehled evropského křesťanství (katolicismus, reformace, pravoslaví)
- Ježíš Kristus jako dějinná postava a jako náboženský pojem
- Bible jako literární dílo a jako svatá kniha

8. Jedinec a společnost^{MH}

- poloha jedince ve společenství, sociální skupina, sociální síť
- rozvrstvení společnosti, sociální nerovnost, chudoba, diskriminace
- aktuální sociální problémy české i globální společnosti

9. Kultura^{MH}

- pojem kultury (různá pojetí)
- hmotná a duchovní kultura, složky kulturního života
- význam kultury pro život jedince a společnosti, péče o kulturní hodnoty
- interkulturalita a multikulturalita

10. Stát^{MH}

- teorie vzniku státu, hlavní rysy státu
- typy státu a dělby moci
- státy na počátku 21. století, český stát

11. Společnost a politické ideologie^{PU/MH}

- sféry společnosti a jejich vztahy: kultura, stát, hospodářství
- politické ideologie

12. Ústava ČR a správa státu^{PU/MH}

- Ústava ČR a dělba moci
- politický systém ČR
- veřejná správa a samospráva

13. Demokracie a volby^{PU/MH}

- vymezení demokracie, liberální a neliberální demokracie
- přímá demokracie, referendum
- volby a volební systémy

14. Terorismus^{MH}

- extremismus, radikalismus a fundamentalismus
- sociální souvislosti vzniku terorismu, možná prevence
- příklady současných ohnisek terorismu

15. Totalitarismus^{MH}

- totalitarismus, fungování totalitárního režimu, typy totalitarismu
- totalitární režimy v dějinách českých zemí a Evropy
- totalitární režimy v současnosti

16. Teorie práva^{OS/MH}

- právo a moc; právo a mravnost
- pozitivní a přirozené právo
- lidská práva a jejich deklarace
- právní norma a její síla (pyramida právních norem)
- právní zásady (principy)

17. Oblasti práva^{OS/MH}

- právo veřejné a soukromé
- oblasti veřejného a soukromého práva (uvést též reálné příklady)
- právnícká povolání (soudce, advokát, notář)
- soudní systém, soud, soudní řízení

18. Právní forma podnikání a pracovněprávní vztahy^{OS/MH}

- právní forma podnikání, živnostenské oprávnění
- smlouvy občansko-obchodního charakteru a pracovněprávní vztahy
- práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatele

19. Hromadné sdělovací prostředky (masová média)^{MH}

- funkce hromadných sdělovacích prostředků ve společnosti, jejich typy
- úloha médií v dějinách a v současnosti
- potenciál médií, souvisící nebezpečí
- svobodný přístup k informacím

20. Důvěryhodnost mediálního sdělení^{PU/MH}

- informační bublina
- objektivita a důvěryhodnost médií a mediálního poselství

21. Občanská společnost^{MH}

- principy občanské společnosti, občanská participace
- složky občanské společnosti
- občanské činnosti

22. Občanská angažovanost^{MH}

- možnosti občana při řešení lokálních i globálních problémů
- specifika individuální, spolkové, církevní občanské angažovanosti
- příklady úspěšných občanských iniciativ ze současnosti
- občanská neposlušnost

23. Výroková logikaRD

- výrok a logické operace s výroky
- kvantifikované výroky
- při zkoušce bude doplněno úlohou

24. Usuzování a pojemRD

- pojem – obsah a rozsah, soud – logický čtverec
- úsudek – pravidlo odloučení (modus ponens, modus tollens, modus ponendo tollens, modus tollendo ponens)
- při zkoušce bude doplněno úlohou

25. Argumentace a chybná argumentaceRD

- argument – vymezení pojmu, argumentace ad rem a ad personam
- chybná argumentace (argumentum ad baculum, a. ad hominem, a. ad populum, a. ad misericordiam, a. ad verecundiam, a. ad numerum, a. ad nauseam)
- při zkoušce bude doplněno úlohou